

Підприємництво та торгівля

УДК 339.13:338.43:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20225308>

**Вплив цифрових платформ на прозорість ціноутворення в ланцюгах
збуту сільськогосподарської продукції**

Росоха Володимир Васильович,

доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу
економіки аграрного виробництва,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-9208-8948>

Суліма Наталія Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки,
економічний факультет,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3852-7989>

Шевченко Алла Олексіївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності, економічний факультет,
Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна,
<https://orcid.org/0000-0003-4615-6433>

Прийнято: 29.04.2026 | Опубліковано: 16.05.2026

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена активною цифровізацією аграрного сектору, трансформацією механізмів збуту

сільськогосподарської продукції та зростанням потреби у забезпеченні прозорості процесів ціноутворення в умовах нестабільності ринкової кон'юнктури. Встановлено, що сучасні аграрні ланцюги збуту характеризуються високою залежністю від інформаційної взаємодії між учасниками ринку, логістичних процесів і швидкості обміну комерційними даними. За таких умов цифрові платформи набувають важливого значення як інструмент координації збутових процесів, підвищення доступності ринкової інформації та зниження інформаційної асиметрії. **Метою дослідження** є наукове обґрунтування впливу цифрових платформ на забезпечення прозорості ціноутворення в ланцюгах збуту сільськогосподарської продукції та визначення напрямів підвищення ефективності цифрової взаємодії між учасниками аграрного ринку. **Методи.** У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу – для узагальнення теоретичних підходів до цифровізації аграрного збуту та систематизації функціональних характеристик цифрових платформ, порівняльного аналізу – для оцінювання особливостей формування ринкових цін у цифровому середовищі, логічного узагальнення – для обґрунтування організаційно-економічних підходів до інтеграції цифрових платформ у систему збуту сільськогосподарської продукції. **Результати.** Досліджено економічну сутність цифрових платформ та їх функціональну роль у процесах формування ринкових цін у аграрному секторі. Виявлено, що використання цифрових платформ сприяє прискоренню обміну ринковою інформацією, підвищенню координації між учасниками збутових ланцюгів, скороченню транзакційних витрат і формуванню більш конкурентного середовища. Доведено, що цифровізація збутових процесів підсилює аналітичну складову ціноутворення та забезпечує оперативніше реагування на зміни попиту, логістичних умов і ринкової кон'юнктури. Одночасно встановлено, що ефективність цифрових платформ обмежується нерівномірним рівнем цифрової інтеграції учасників ринку, фрагментарністю цифрової інфраструктури, ризиками маніпулювання даними та недостатньою

адаптивністю автоматизованих моделей аналітики до специфіки аграрного виробництва. **Висновки.** Обґрунтовано доцільність формування інтегрованого цифрового середовища аграрного ринку, розвитку механізмів цифрової верифікації ринкової інформації та розширення доступу виробників до сучасних цифрових сервісів. Зроблено висновок, що використання цифрових платформ сприяє підвищенню прозорості ціноутворення, стабільності збутових процесів і ефективності функціонування аграрного ринку. Перспективи подальших досліджень пов'язані з використанням технологій штучного інтелекту, адаптивних моделей прогнозування цін та цифрової аналітики у системі аграрного збуту.

Ключові слова: аграрний ринок, цифровізація збуту, ринкова кон'юнктура, інформаційна асиметрія, логістична координація, електронна торгівля, цифрова аналітика, конкурентне середовище, транзакційні витрати, штучний інтелект.

The impact of digital platforms on pricing transparency in agricultural product supply chains

Volodymyr Rossokha,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Chief Researcher of the Department of
Agricultural Production Economics,
The National Scientific Centre “Institute of Agrarian Economy”, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-9208-8948>

Nataliia Sulima,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Economics, Faculty of Economics,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv,
Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-3852-7989>

Alla Shevchenko,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities, Faculty of
Economics,
Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-4615-6433>

Abstract. **The relevance** of the study is determined by the active digitalization of the agricultural sector, the transformation of agricultural product distribution mechanisms, and the growing need to ensure pricing transparency under conditions of unstable market dynamics. It has been established that modern agricultural supply chains are characterized by a high dependence on information interaction among market participants, logistics processes, and the speed of commercial data exchange. Under such conditions, digital platforms acquire significant importance as a tool for coordinating distribution processes, increasing the accessibility of market information, and reducing information asymmetry. **The purpose** of the study is to provide scientific substantiation of the impact of digital platforms on ensuring pricing transparency in agricultural product supply chains and to determine directions for improving the efficiency of digital interaction among participants in the agricultural market. **Methods.** The study employed methods of analysis and synthesis to generalize theoretical approaches to the digitalization of agricultural distribution and to systematize the functional characteristics of digital platforms, comparative analysis to assess the peculiarities of market price formation within the digital environment, and logical generalization to substantiate organizational and economic approaches to the integration of digital platforms into the agricultural product distribution system. **Results.** The economic essence of digital platforms and their functional role in the processes of market price formation in the agricultural sector have been investigated. It has been revealed that the use of digital platforms contributes to accelerating the exchange of market information, improving

coordination among participants in supply chains, reducing transaction costs, and forming a more competitive environment. It has been proven that the digitalization of distribution processes strengthens the analytical component of pricing and ensures a more оперативне response to changes in demand, logistics conditions, and market dynamics. At the same time, it has been established that the effectiveness of digital platforms is constrained by the uneven level of digital integration among market participants, the fragmentation of digital infrastructure, the risks of data manipulation, and the insufficient adaptability of automated analytical models to the specifics of agricultural production. **Conclusions.** The expediency of forming an integrated digital environment for the agricultural market, developing mechanisms for digital verification of market information, and expanding producers' access to modern digital services has been substantiated. It has been concluded that the use of digital platforms contributes to increasing pricing transparency, strengthening the stability of distribution processes, and improving the efficiency of the agricultural market. Prospects for further research are associated with the use of artificial intelligence technologies, adaptive price forecasting models, and digital analytics within the agricultural distribution system.

Keywords: agricultural market, distribution digitalization, market dynamics, information asymmetry, logistics coordination, electronic commerce, digital analytics, competitive environment, transaction costs, artificial intelligence.

Постановка проблеми. Цифровізація аграрного сектору істотно трансформує механізми функціонування ланцюгів збуту сільськогосподарської продукції, змінюючи підходи до формування цін, інформаційної взаємодії між учасниками ринку та організації товаропросування. Поширення цифрових платформ сприяє прискоренню обміну ринковою інформацією, розширенню доступу виробників до каналів реалізації та підвищенню оперативності прийняття управлінських рішень. Водночас у практиці аграрного ринку зберігаються проблеми асиметрії

інформації, непрозорості цінових механізмів, нерівномірного доступу суб'єктів господарювання до цифрових інструментів і залежності дрібних виробників від посередницьких структур. За таких умов формування об'єктивної та відкритої системи ціноутворення набуває особливого значення для забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору, стабільності збутових процесів і підвищення економічної ефективності виробництва. Науковий інтерес до цієї проблематики посилюється необхідністю обґрунтування функціональної ролі цифрових платформ у підвищенні прозорості ринкових операцій, зниженні транзакційних витрат і посиленні довіри між учасниками ланцюгів постачання. Практична актуальність дослідження пов'язана з потребою розроблення ефективних підходів до інтеграції цифрових платформ у систему збуту сільськогосподарської продукції в умовах динамічних змін ринкового середовища та цифрової трансформації аграрної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд сучасних досліджень свідчить про зростання наукового інтересу до проблеми прозорості ціноутворення в аграрних ланцюгах збуту в умовах цифровізації ринку та розвитку платформних моделей взаємодії. Ю. Перегуда досліджує фактори конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах російської агресії проти України, акцентуючи на ролі ринкової нестабільності, логістичних обмежень і цифрових інструментів підтримки збуту у формуванні цінових параметрів аграрної продукції [1]. У подальших дослідженнях Ю. Перегуда обґрунтовує методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності продукції тваринництва, визначаючи прозорість ринкової інформації та адаптивність каналів реалізації як ключові чинники стабільного ціноутворення [2]. В. Г. Скляр аналізує екологічні ніші та процеси природного поновлення лісоутворювальних видів, що опосередковано формує наукове підґрунтя для дослідження сталості природно-ресурсної бази аграрного

виробництва та довгострокової стабільності ринків сільськогосподарської продукції [3].

Вагомий внесок у розвиток досліджуваної проблематики здійснено у працях, присвячених цифровізації маркетингових і збутових процесів в аграрному секторі. О. Петренко обґрунтовує організаційно-економічні підходи до інтеграції цифрових технологій у маркетингову стратегію аграрних підприємств, визначаючи цифрові платформи як інструмент підвищення ринкової прозорості та оперативності ціноутворення [4]. А. Терещенко досліджує проблеми та перспективи реалізації сільськогосподарської продукції на товарних біржах, акцентуючи увагу на необхідності цифровізації біржових механізмів для забезпечення відкритого доступу до цінової інформації [5]. А. В. Бондар, Д. О. Хахалєв та співавтори аналізують механізми забезпечення конкурентної ціни на продукцію сільськогосподарських підприємств в умовах ринкових викликів, підкреслюючи значення цифрових аналітичних систем для моніторингу ринкової кон'юнктури та мінімізації цінових диспропорцій [6]. О. А. Юрченко розглядає еволюцію маркетингу аграрної продукції в умовах розвитку аналітики великих даних, доводячи, що цифрові комунікаційні системи та аналітичні платформи суттєво змінюють механізми формування ринкових цін і поведінку споживачів [7]. О. Сергієнко досліджує маркетингові механізми як напрям маркетингової підтримки розвитку аграрних підприємств в Україні, визначаючи їх як інструмент скорочення інформаційної асиметрії між виробниками та покупцями [8]. Т. П. Яхно та Л. В. Кравець аналізують вплив транснаціональної корпорації «Кернел» на міжнародні ринки сільськогосподарської продукції, акцентуючи на ролі глобальних цифрових каналів збуту та інтеграційних механізмів у формуванні конкурентного цінового середовища [9].

Суттєва частина сучасних досліджень присвячена технологіям цифрової простежуваності, блокчейну та платформної координації агропродовольчих ланцюгів постачання. Д. Д. Мюль (D. D. Mühl) та співавтори розробляють

концептуальну модель взаємозв'язку між ціновою прозорістю та цифровою простежуваністю, доводячи, що інтеграція цифрових платформ сприяє формуванню справедливіших і більш стійких продовольчих ланцюгів [10]. Д. Ванг (D. Wang) та співавтори досліджують механізми ціноутворення та вибору каналів збуту свіжої аграрної продукції на основі блокчейн-технологій, підкреслюючи їхню роль у підвищенні довіри між учасниками ланцюга постачання [11]. Ю. Гань (Y. Gan) та співавтори аналізують стратегії координації аграрних ланцюгів постачання з урахуванням рівня простежуваності продукції та онлайн-оцінювання, доводячи вплив цифрових платформ на оптимізацію цінових рішень [12]. В. Оттер (V. Otter) та Д. Робінсон (D. Robinson) досліджують трансформацію ролей стейкхолдерів у цифрову епоху сталих агропродовольчих мереж, акцентуючи увагу на прозорості інформаційних потоків та цифровій координації взаємодії учасників ринку [13]. Дж. Ву (J. Wu) та Дж. Ю (J. Yu) розглядають вплив блокчейну на платформні ланцюги постачання з позицій трансакційних витрат та інформаційної прозорості, обґрунтовуючи здатність цифрових платформ знижувати рівень інформаційної асиметрії у процесах ціноутворення [14]. М. Р. А. Рашид (M. R. A. Rashid), М. Хасан (M. Hasan) та співавтори досліджують практичне застосування блокчейн-технологій у трансформації агропродовольчих ланцюгів Бангладеш, доводячи ефективність цифрових механізмів забезпечення справедливого ціноутворення та простежуваності продукції [15].

Виділення невирішеної частини проблеми. Незважаючи на активну цифровізацію аграрного сектору, недостатньо дослідженими залишаються питання впливу цифрових платформ на прозорість ціноутворення та ефективність координації збутових процесів у ланцюгах реалізації сільськогосподарської продукції. Наявні дослідження переважно акцентують увагу на технологічних перевагах цифровізації, тоді як організаційно-

економічні аспекти формування ринкових цін у цифровому середовищі висвітлені фрагментарно.

Актуальність подальших досліджень пов'язана з необхідністю зниження інформаційної асиметрії, підвищення прозорості ринкових процесів і адаптації аграрного збуту до умов цифрової економіки. Це зумовлює потребу у поглибленому дослідженні функціональної ролі цифрових платформ у системі аграрного ціноутворення та визначенні напрямів підвищення ефективності їх практичного використання.

Мета статті. Метою статті є дослідження впливу цифрових платформ на прозорість ціноутворення в ланцюгах збуту сільськогосподарської продукції та обґрунтування напрямів підвищення ефективності цифрової взаємодії між учасниками аграрного ринку.

Завдання статті:

1. Уточнити економічну сутність цифрових платформ та дослідити їх вплив на формування прозорого ціноутворення і координацію збутових процесів у аграрному секторі.

2. Обґрунтувати організаційно-економічні підходи до інтеграції цифрових платформ у систему збуту сільськогосподарської продукції та визначити ключові проблеми цифровізації аграрних ланцюгів постачання.

3. Розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання цифрових платформ для забезпечення прозорості ринкових процесів і конкурентності аграрного ринку.

Виклад основного матеріалу. Цифрові платформи формують нову модель організації збуту сільськогосподарської продукції, у межах якої інформація про ринкові ціни, обсяги попиту, логістичні витрати та умови постачання стає доступною для всіх учасників ланцюга реалізації. Це змінює традиційні підходи до ціноутворення, зменшуючи залежність виробників від закритих каналів ринкової інформації та посередницьких структур. У результаті цифровізація збутових процесів сприяє підвищенню прозорості

ринку, прискоренню комерційних операцій і більш обґрунтованому формуванню цін у аграрному секторі (табл. 1).

Таблиця 1

Сутнісні характеристики цифрових платформ та їх функціональна роль у процесах ціноутворення в ланцюгах збуту сільськогосподарської продукції

Компонент	Сутнісна характеристика	Прояв у системі збуту	Функціональна роль у ціноутворенні
Інформаційний	Формування єдиного цифрового середовища обміну даними	Оперативне оновлення інформації про попит, пропозицію та ринкові ціни	Підвищення прозорості формування цін
Комунікаційний	Забезпечення прямої взаємодії між учасниками ринку	Цифрові торговельні майданчики та онлайн-контракти	Скорочення впливу посередницьких надбавок
Аналітичний	Обробка та прогнозування ринкових показників	Використання цифрової аналітики та моніторингу ринку	Формування обґрунтованої цінової політики
Координаційний	Узгодження логістичних і збутових процесів	Інтеграція постачання, транспортування та реалізації продукції	Зниження транзакційних витрат у структурі ціни
Регулятивний	Стандартизація цифрових процедур і правил взаємодії	Електронний документообіг і цифрове підтвердження операцій	Посилення довіри та стабільності цінових відносин
Конкурентний	Розширення доступу виробників до ринку	Порівняння цін і умов реалізації в режимі реального часу	Формування більш конкурентного цінового середовища

Джерело: сформовано автором на основі [4; 5, с. 331; 6, с. 392; 7, с. 178; 8, с. 290; 9, с. 118; 10; 11; 12; 14, р. 3708; 15].

Цифрові платформи поступово перетворюються з допоміжного інструменту комунікації на ключовий елемент механізму ринкового ціноутворення. Завдяки постійному оновленню даних про закупівельні ціни,

обсяги поставок, логістичні тарифи та експортний попит виробники отримують можливість оперативно оцінювати ринкову ситуацію та приймати економічно обґрунтовані рішення щодо реалізації продукції. Наприклад, у сегменті зернового ринку цифрові торговельні платформи дозволяють агровиробникам порівнювати закупівельні ціни різних трейдерів у режимі реального часу, що знижує ризик продажу продукції за штучно заниженими цінами [4]. У плодоовочевому секторі використання цифрових маркетплейсів спрощує прямий вихід фермерів до роздрібних мереж і кінцевих покупців, скорочуючи кількість посередницьких ланок у структурі збуту.

Водночас цифровізація підсилює аналітичну складову ціноутворення. Використання платформ із функціями моніторингу ринку та прогнозування попиту дозволяє учасникам ланцюгів постачання враховувати сезонні коливання, зміни експортної кон'юнктури, транспортні витрати й ризики логістичних обмежень. Це особливо актуально в умовах нестабільності аграрних ринків, коли навіть короткострокові зміни цін на паливо, валютні коливання або порушення логістичних маршрутів швидко відображаються на кінцевій вартості продукції [5, с. 331]. За таких умов цифрові платформи виконують функцію не лише інформаційного посередника, а й механізму координації ринкової поведінки учасників збутового ланцюга, забезпечуючи вищий рівень прозорості, конкурентності та прогнозованості процесів ціноутворення.

Цифрові платформи істотно впливають на трансформацію механізмів функціонування аграрного ринку, змінюючи характер інформаційної взаємодії між виробниками, трейдерами, логістичними операторами та торговельними мережами. Їх використання сприяє підвищенню швидкості обміну ринковими даними, синхронізації збутових операцій і зниженню інформаційних бар'єрів у процесі реалізації сільськогосподарської продукції. У результаті ринкові ціни формуються в умовах більшої відкритості та оперативності доступу до

комерційної інформації, що посилює конкуренцію між учасниками ринку та зменшує вплив локальних диспропорцій у системі збуту (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив цифрових платформ на інформаційну прозорість, координацію збутових процесів і формування ринкових цін в аграрному секторі

Напрямок впливу	Характер трансформації	Практичний прояв у аграрному секторі	Економічний результат
Інформаційна відкритість	Розширення доступу до ринкових даних	Онлайн-моніторинг закупівельних і біржових цін	Зменшення інформаційної асиметрії
Синхронізація збуту	Узгодження дій учасників постачання	Координація графіків поставок і відвантаження	Скорочення втрат часу та продукції
Оперативність комунікації	Прискорення цифрової взаємодії	Автоматизоване погодження контрактів і замовлень	Підвищення швидкості товарообігу
Гнучкість ціноутворення	Адаптація цін до поточної ринкової ситуації	Динамічне оновлення цінових пропозицій	Підвищення ринкової конкурентності
Логістична інтеграція	Об'єднання інформації про транспортування та збут	Відстеження маршрутів і стану поставок	Оптимізація логістичних витрат
Аналітична прогнозованість	Використання цифрових інструментів аналізу	Прогнозування попиту та цінових коливань	Зниження ризиків цінової нестабільності

Джерело: сформовано автором на основі [4; 5, с. 333; 6, с. 393; 7, с. 180; 8, с. 291; 9, с. 119; 10; 11; 12; 13; 14, р. 3710; 15].

Функціонування цифрових платформ у аграрному секторі суттєво змінює характер взаємодії між учасниками збутових ланцюгів, оскільки процес формування ринкової ціни дедалі більше залежить не лише від обсягів виробництва, а й від швидкості обробки та передачі інформації. За рахунок цифрової інтеграції виробники отримують доступ до ширшого масиву ринкових даних – від поточних закупівельних цін і умов поставок до прогнозів попиту в окремих сегментах ринку [15]. Це дозволяє оперативніше коригувати

стратегії реалізації продукції та зменшувати вплив локальних цінових диспропорцій. Особливо помітним є ефект у сегменті зернових культур, де рішення щодо продажу часто приймаються залежно від змін транспортних тарифів, експортного попиту та завантаженості елеваторної інфраструктури.

Використання цифрових платформ також посилює координацію між учасниками ринку у процесі планування поставок і виконання контрактів. У практичній площині це проявляється через автоматизоване погодження графіків відвантаження, цифровий супровід логістичних операцій та оперативний обмін комерційною інформацією між контрагентами. Наприклад, виробник овочевої продукції може ще до збирання врожаю отримати інформацію про прогнозовану потребу торговельних мереж, що дає змогу уникати перевантаження складів і знижувати ризики втрат через надлишкову пропозицію [7, с. 180]. Одночасно трейдери та переробні підприємства отримують більш прогнозовані параметри поставок, що позитивно впливає на стабільність закупівельних цін і ритмічність товарообігу.

Важливою особливістю сучасних цифрових платформ є інтеграція аналітичних інструментів, здатних оперативно реагувати на зміну ринкової кон'юнктури. Умови високої волатильності аграрних ринків, коливання валютних курсів, зміна вартості пального або порушення логістичних маршрутів швидко трансформуються у зміну ринкових цін, тому швидкість отримання аналітичної інформації стає фактором конкурентоспроможності. У результаті цифрові платформи формують більш динамічну модель ціноутворення, де ринкові рішення приймаються на основі постійного моніторингу даних, а не лише на підставі попереднього досвіду або локальних ринкових сигналів.

Інтеграція цифрових платформ у систему збуту сільськогосподарської продукції потребує формування комплексних організаційно-економічних підходів, орієнтованих на узгодження інтересів виробників, логістичних операторів, торговельних структур і споживачів у єдиному цифровому

середовищі. Ефективність такого процесу визначається не лише рівнем технологічного забезпечення, а й здатністю учасників ринку адаптувати управлінські, фінансові та комунікаційні механізми до умов цифрової взаємодії. У сучасному аграрному секторі цифрові платформи дедалі частіше розглядаються як інструмент оптимізації збутових процесів, скорочення непродуктивних витрат і підвищення керованості товарних потоків у межах аграрних ланцюгів постачання (табл. 3).

Таблиця 3

Організаційно-економічні підходи до інтеграції цифрових платформ у систему збуту сільськогосподарської продукції

Підхід	Зміст інтеграційного механізму	Інструменти реалізації	Очікуваний ефект для системи збуту
Інституційний	Формування правил цифрової взаємодії між учасниками ринку	Електронні договори, цифрова ідентифікація, стандарти обміну даними	Підвищення узгодженості та надійності операцій
Логістично-координаційний	Синхронізація процесів постачання, зберігання та реалізації	Цифрові системи управління поставками й маршрутизацією	Оптимізація руху товарних потоків
Фінансово-аналітичний	Інтеграція фінансових та ринкових даних у єдину систему	Онлайн-аналітика, електронні розрахунки, моніторинг витрат	Підвищення економічної обґрунтованості рішень
Партнерський	Розвиток цифрової співпраці між виробниками та покупцями	B2B-платформи, електронні торговельні майданчики	Посилення стабільності збутових зв'язків
Адаптивний	Гнучке реагування системи збуту на зміни ринкових умов	Автоматизоване оновлення комерційних параметрів	Підвищення стійкості до ринкових коливань
Інноваційний	Використання цифрових рішень для модернізації збутових процесів	Хмарні сервіси, мобільні додатки, цифрові сервіси управління	Прискорення цифрової трансформації аграрного ринку

Джерело: сформовано автором на основі [4; 5, с. 333; 6, с. 393; 7, с. 180; 8, с. 291; 9, с. 119; 10; 11; 12; 13; 14, р. 3710; 15].

Інтеграція цифрових платформ у систему аграрного збуту відбувається насамперед через зміну принципів координації між учасниками ринку. Якщо традиційна модель реалізації продукції базувалася переважно на фрагментарних контактах між виробником, посередником і покупцем, то цифрове середовище забезпечує постійний інформаційний зв'язок між усіма елементами збутового ланцюга. Це дозволяє аграрним підприємствам не лише швидше укласти комерційні угоди, а й більш точно планувати обсяги виробництва, графіки поставок і структуру витрат. Наприклад, використання цифрових B2B-платформ у сегменті оптової торгівлі зерновими культурами дає змогу синхронізувати дані про наявні партії продукції, логістичні можливості та умови контрактів, що скорочує час погодження операцій і знижує ризики затримок постачання [14, р. 3710].

Важливим практичним аспектом є інтеграція цифрових сервісів управління логістикою та фінансовими потоками. У сучасних умовах транспортна складова суттєво впливає на кінцеву ринкову вартість аграрної продукції, тому цифрові системи маршрутизації, контролю відвантаження та моніторингу витрат стають елементом економічної оптимізації збуту. У плодоовочевому секторі це проявляється через можливість оперативного перерозподілу поставок залежно від попиту конкретних регіонів або торговельних мереж, що дозволяє скорочувати втрати продукції та уникати перевантаження окремих каналів реалізації [8, с. 291]. Одночасно цифрові фінансові інструменти спрощують контроль розрахунків між контрагентами, підвищують прозорість операцій і прискорюють обіг капіталу в системі аграрного збуту.

Інтеграція цифрових платформ також стимулює розвиток нових моделей партнерської взаємодії між учасниками ринку. Формування довгострокових цифрових каналів співпраці дозволяє виробникам і покупцям переходити від ситуативних угод до більш прогнозованих механізмів постачання, заснованих на постійному обміні даними та оперативному коригуванні комерційних

параметрів [15]. У результаті цифровізація збутових процесів поступово трансформує аграрний ринок у більш керовану, інтегровану та економічно адаптивну систему, де ефективність реалізації продукції визначається не лише виробничими показниками, а й рівнем цифрової координації та швидкістю управлінських рішень.

Цифровізація аграрних ланцюгів збуту створює нові можливості для підвищення прозорості ціноутворення, однак супроводжується низкою наукових і практичних проблем, що обмежують ефективність функціонування цифрових платформ. Однією з ключових проблем залишається нерівномірний рівень цифрової інтеграції учасників ринку, оскільки великі аграрні компанії мають значно ширший доступ до аналітичних систем, цифрових сервісів і ринкової інформації порівняно з малими виробниками. Це зберігає інформаційну асиметрію та посилює залежність дрібних господарств від посередників і трейдерів.

Суттєвим обмеженням є фрагментарність цифрової інфраструктури аграрного ринку. Багато платформ працюють ізольовано, використовують різні стандарти даних і не забезпечують повноцінної інтеграції логістичних, фінансових і торговельних процесів [6, с. 392]. У результаті виникають затримки в оновленні інформації, дублювання операцій і розбіжності між фактичними та задекларованими ціновими параметрами. Додаткову проблему формують ризики маніпулювання цифровими даними, коли окремі учасники ринку отримують конкурентні переваги через доступ до більш оперативної або повної інформації щодо попиту, запасів чи експортної активності.

Практичні труднощі також пов'язані з високою залежністю аграрного ціноутворення від зовнішніх факторів – логістичних витрат, валютних коливань, сезонності виробництва та нестабільності експортних ринків. За таких умов цифрові платформи не завжди забезпечують достатню прогнозованість цінових процесів. Водночас автоматизовані моделі аналітики часто недостатньо адаптовані до специфіки аграрного сектору, де ринкова

ситуація швидко змінюється під впливом природно-кліматичних і геоелектронічних чинників [10]. Особливою проблемою залишається низький рівень цифрової компетентності частини виробників, що уповільнює інтеграцію сучасних цифрових інструментів у систему аграрного збуту та обмежує можливості формування відкритого конкурентного середовища.

Підвищення ефективності використання цифрових платформ у системі ціноутворення на ринку сільськогосподарської продукції потребує комплексного поєднання технологічних, організаційних і регуляторних рішень. Насамперед доцільним є формування єдиного інтегрованого цифрового середовища аграрного ринку, яке забезпечуватиме синхронізований обмін даними між виробниками, трейдерами, логістичними операторами, переробними підприємствами та торговельними мережами. Це дозволить мінімізувати інформаційну асиметрію, прискорити оновлення ринкових даних і підвищити достовірність цінових сигналів у системі збуту.

Важливим напрямом є впровадження стандартизованих цифрових механізмів верифікації інформації щодо обсягів продукції, умов поставок, логістичних витрат і ринкових цін. Використання автоматизованого моніторингу та електронного підтвердження комерційних операцій сприятиме зниженню ризиків маніпулювання даними та посиленню довіри між учасниками ринку. Практичне значення також має інтеграція аналітичних модулів прогнозування попиту й цінових коливань, що дозволить агровиробникам оперативніше адаптувати стратегії реалізації продукції до змін ринкової кон'юнктури.

Доцільним є розширення доступу малих і середніх виробників до цифрових платформ через розвиток мобільних сервісів, спрощення цифрових процедур і підвищення рівня цифрової компетентності учасників аграрного ринку. Це сприятиме формуванню більш конкурентного середовища та зниженню залежності виробників від локальних посередницьких структур. Одночасно важливим завданням залишається розвиток цифрової логістичної

координації, що дозволить оптимізувати маршрути постачання, скоротити непродуктивні витрати та підвищити стабільність цінових процесів у аграрних ланцюгах збуту.

Перспективним напрямом є також використання технологій штучного інтелекту і великих масивів даних для формування адаптивних моделей ринкового аналізу. Це дозволить підвищити точність оцінювання ринкових тенденцій, прогнозувати вплив сезонних та зовнішньоекономічних факторів на ціни й забезпечити більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень у системі аграрного збуту.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що цифрові платформи суттєво впливають на прозорість ціноутворення в аграрних ланцюгах збуту через прискорення обміну ринковою інформацією, зниження інформаційної асиметрії та посилення координації між учасниками ринку. Доведено, що цифровізація збутових процесів сприяє підвищенню конкурентності аграрного середовища, скороченню транзакційних витрат і формуванню більш обґрунтованої цінової політики. Визначено, що інтеграція цифрових платформ підсилює аналітичні можливості аграрного ринку та забезпечує оперативніше реагування на зміни попиту, логістичних умов і ринкової кон'юнктури. Водночас виявлено низку проблем, серед яких – нерівномірний рівень цифрової інтеграції учасників ринку, фрагментарність цифрової інфраструктури, ризики маніпулювання даними, залежність ціноутворення від логістичної нестабільності та недостатня адаптивність цифрових аналітичних систем до специфіки аграрного виробництва. Додатковим обмеженням залишається низький рівень цифрової компетентності частини малих і середніх виробників. Обґрунтовано доцільність формування інтегрованого цифрового середовища аграрного ринку, впровадження стандартизованих механізмів верифікації ринкової інформації, розвитку цифрової логістичної координації та розширення доступу виробників до сучасних цифрових сервісів. Перспективи подальших

досліджень пов'язані з використанням технологій штучного інтелекту, адаптивних моделей прогнозування ринкових цін і цифрової аналітики у системі аграрного збуту.

Список використаних джерел

1. Перегуда Ю. Фактори впливу на конкурентоспроможність продукції тваринництва в Україні в умовах російської військової агресії. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку*. 2022. Вип. 4, № 22. С. 69–77. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2022-4/22-06>.

2. Перегуда Ю. Методика оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів. *Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку*. 2024. Вип. 2, № 28. С. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2024-2/28-01>.

3. Скляр В. Г. Природне поновлення провідних лісоутворювальних видів Новгород-Сіверського Полісся: реалізовані екологічні ніші та їхня динаміка. *Український ботанічний журнал*. 2014. Т. 71, № 1. С. 8–16. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=UBJ_2014_71_1_4 (дата звернення: 08.03.2026).

4. Петренко О. Інтеграція цифрових технологій у маркетингову стратегію аграрних підприємств: організаційно-економічний підхід. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-127>.

5. Терещенко А. Проблеми та перспективи реалізації сільськогосподарської продукції на товарних біржах. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2025. Вип. 2, № 16. С. 326–336. DOI: <https://doi.org/10.32750/2025-0230>.

6. Бондар А. В., Хахалев Д. О. та співавтори. Механізми забезпечення конкурентної ціни на продукцію сільськогосподарських підприємств в умовах ринкових викликів. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10, № 2. С. 391–394. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-76>.
7. Юрченко О. А. Еволюція маркетингу аграрної продукції в епоху цифрових технологій: від традиційних комунікацій до систем big data-аналітики. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Вип. 2, № 6. С. 174–185. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(6\)-21S](https://doi.org/10.60022/2(6)-21S).
8. Сергієнко О. Маркетплейси як напрямок маркетингової підтримки розвитку мультифункціональних аграрних підприємств в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. Вип. 334, № 5. С. 288–294. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-42>.
9. Яхно Т. П., Кравець Л. В. Вплив ТНК «Кернел» на міжнародні ринки сільськогосподарської продукції та економічну інтеграцію. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2025. № 84. С. 115–122. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2025-84-12>.
10. Mühl D. D., dos Santos Ramos F. та співавтори. Price transparency and digital traceability: A framework for fairer, more sustainable food supply chains. *Computers and Electronics in Agriculture*. 2025. Vol. 238. Article 110807. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.compag.2025.110807>.
11. Wang D., Tian X., Guo M. Pricing decision and channel selection of fresh agricultural products dual-channel supply chain based on blockchain. *PLoS ONE*. 2024. Vol. 19, № 3. Article e0297484. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0297484>.
12. Gan Y., Ren H., Huang X. Pricing strategy and coordination of agricultural product supply chain considering traceability level and online evaluation. *Sustainability*. 2025. Vol. 17, № 20. Article 8995. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17208995>.

13. Otter V., Robinson D. Transparency and changing stakeholder roles in the digital age of sustainable agri-food supply chain networks. *Frontiers in Sustainable Food Systems*. 2024. Vol. 8. Article 1449684. DOI: <https://doi.org/10.3389/fsufs.2024.1449684>.
14. Wu J., Yu J. Blockchain's impact on platform supply chains: Transaction cost and information transparency perspectives. *International Journal of Production Research*. 2023. Vol. 61, № 11. P. 3703–3716. DOI: <https://doi.org/10.1080/00207543.2022.2027037>.
15. Rashid M. R. A., Hasan M. та співавтори. Transforming agri-food value chains in Bangladesh: A practical application of blockchain for traceability and fair pricing. *Heliyon*. 2024. Vol. 10, № 21. Article e40091. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e40091>.